

מבוא למאקרו כלכלה

פרק 4 - מודל קיינס במשק פתוח ושאלות פתוחות

תוכן העניינים

1. כללי 1

מודל קיינס במשק פתוח:

שאלות:

- (1) להלן נתונים על משק פתוח (במיליוני ₪):
- הביקוש לצריכה פרטית: $C = 2000 + 0.6Y_d$ (הצריכה הפרטית, Y_d - ההכנסה הפנויה).
- הביקוש להשקעה: $I = 1600 + 0.2Y$ (I - ההשקעה, Y - התוצר).
- הצריכה הציבורית: $G = 1000$.
- הביקוש לייצוא: $EX = 800$.
- הביקוש לייבוא: $IM = 400 + 0.05Y$.
- במשק לא מוטלים מיסים והתוצר של תעסוקה מלאה שווה ל-22,000. להלן מספר טענות:
- תוצר בשיווי משקל 20,000 והפער הדיפלציוני 500.
 - תוצר בשיווי משקל 16,000 והפער הדיפלציוני 1,000.
 - אילו משק זה היה פתוח לייבוא וייצוא היה המכפיל הקיינסיאני קטן יותר.
 - במשק קיים עודף ייבוא.

- (2) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
- הביקוש לצריכה פרטית: $C = 2000 + 0.5Y_d$ (הצריכה הפרטית, Y_d - ההכנסה הפנויה).
- הביקוש להשקעה: $I = 1500 + 0.2Y$ (I - ההשקעה, Y - התוצר).
- הצריכה הציבורית: $G = 500$.
- הביקוש לייצוא: $EX = 650$.
- הביקוש לייבוא: $IM = 400 + 0.1Y$.
- ידוע שהממשלה מממנת את הוצאותיה באמצעות מסים קבועים. התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל-12,000. להלן מספר טענות לגבי שיווי משקל במשק זה:
- תוצר 8,000 והפער הדיפלציוני 500.
 - הצריכה הפרטית 6,000.
 - עודף הייצוא 250.
 - החיסכון במשק 2750.

- (3) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
 הביקוש לצריכה פרטית: $C = 2000 + 0.5Y_d$ - הצריכה הפרטית, Y_d - ההכנסה הפנויה).
 הביקוש להשקעה: $I = 2000 + 0.1Y$ (I - ההשקעה, Y - התוצר).
 הצריכה הציבורית: $G = 1000$.
 הביקוש לייצוא: $EX = 550$.
 הביקוש לייבוא: $IM = 350 + 0.05Y$.
 ידוע שבמשק מוטל מס קבוע בסך 400 ומס יחסי של 10%.
 התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל-13,000.
 להלן מספר טענות לגבי בשיווי משקל במשק זה:
 א. תוצר 10,000 והפער הדיפלציוני 3000.
 ב. הצריכה הפרטית 6,000.
 ג. לממשלה יש עודף בתקציב של 400.
 ד. החיסכון במשק 3270.
- (4) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
 תוצר תעסוקה מלאה – 5,000, תוצר שיווי משקל – 4,000, הפער הדיפלציוני – 250,
 הנטייה השולית לצרוך – 0.8 והנטייה השולית להשקיע – 0.15.
 במשק לא מוטל מס יחסי. מכאן נובע כי:
 א. הנטייה השולית לייבא 0.2.
 ב. הנטייה השולית לייבא 0.1.
 ג. הנטייה השולית לייבא 0.05.
 ד. משוואת הביקוש המצרפי היא: $AD = 1250 + 0.75Y$.
- (5) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
 תוצר תעסוקה מלאה – 5,000, תוצר שיווי משקל – 4,000, הנטייה השולית לצרוך – 0.8, הנטייה השולית להשקיע – 0.10 והנטייה השולית לייבא 0.15.
 המיסים במשק אינם תלויים ברמת התוצר.
 מה על הממשלה לעשות, על מנת שהמשק יגיע לתעסוקה מלאה?
 (התעלם מהשפעת שוק הכסף על שוק הסחורות)
 א. להגדיל את הצריכה הציבורית ב-1,000 תוך שהיא שומרת על תקציב מאוזן (מימון ע"י מיסים).
 ב. להגדיל את הצריכה הציבורית ב-1,000 במימון מלווה מהציבור.
 ג. להגדיל תשלומי העברה בסך 312.5.
 ד. להגדיל השקעות ציבוריות ב 100.

6) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
הביקוש לצריכה פרטית: $C = 2000 + 0.5Y_d$ - הצריכה הפרטית, Y_d - ההכנסה הפנויה).

הביקוש להשקעה: $I = 1500 + 0.2Y$ (I - ההשקעה, Y - התוצר).

הצריכה הציבורית: $G = 500$.

הביקוש לייצוא: $EX = 650$.

הביקוש לייבוא: $IM = 400 + 0.1Y$.

ידוע שהממשלה שומרת תמיד על תקציב מאוזן.

התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל-12,000.

כעת הממשלה מגדילה את הוצאותיה ב-1000.

להלן מספר טענות לגבי השינויים שיחולו במשק זה:

א. התוצר יגדל ב-1000.

ב. הצריכה הפרטית תגדל ב-625.

ג. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים יגדל ב-125.

ד. המשק יגיע לתעסוקה מלאה.

7) בהמשך לנתוני השאלה הקודמת:
להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
הביקוש לצריכה פרטית: $C = 2000 + 0.5Y_d$ - הצריכה הפרטית, Y_d - ההכנסה הפנויה).

הביקוש להשקעה: $I = 1500 + 0.2Y$ (I - ההשקעה, Y - התוצר).

הצריכה הציבורית: $G = 500$.

הביקוש לייצוא: $EX = 650$.

הביקוש לייבוא: $IM = 400 + 0.1Y$.

ידוע שהממשלה שומרת תמיד על תקציב מאוזן.

התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל-12,000.

אם במקום הגדלת הצריכה הציבורית, יחליט הציבור להגדיל את החיסכון הפרטי ב-800 לכל רמת הכנסה אזי:

א. התוצר יגיע לתעסוקה מלאה והייבוא יגדל ב-200.

ב. הפער הדיפלציוני יגדל ב-1000 והצריכה הפרטית תקטן ב-1000.

ג. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים יקטן ב-200 וההשקעה תקטן ב-400.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

- (8) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
 הביקוש לצריכה פרטית: $C = 2000 + 0.5Y_d$ - הצריכה הפרטית, Y_d - ההכנסה הפנויה).
 הביקוש להשקעה: $I = 1500 + 0.2Y$ (I - ההשקעה, Y - התוצר).
 הצריכה הציבורית: $G = 500$.
 הביקוש לייצוא: $EX = 650$.
 הביקוש לייבוא: $IM = 400 + 0.1Y$.
 ידוע שהממשלה שומרת תמיד על תקציב מאוזן.
 התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל-12,000.
 עקב עליית מחירים בחו"ל גדל הייצוא ב-50 והייבוא הצטמצם ב-150.
 מכאן ש:
 א. התוצר יגיע לתעסוקה מלאה והייבוא יגדל ב-200.
 ב. הפער הדיפלציוני יקטן ב-200 והצריכה הפרטית תגדל ב-250.
 ג. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים יקטן ב-200 וההשקעה תגדל ב-100.
 ד. הייבוא יקטן ל-355 והצריכה הפרטית תגדל ל-7,100.
- (9) משק פתוח מצוי בפער דיפלציוני וידוע שיש גירעון בחשבון הסחורות והשירותים. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.5 והנטייה השולית להשקיע שווה 0.3. הנטייה השולית לייבא שווה 0.05. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ב-100 ומממנת זאת ע"י אג"ח. מכאן ש:
 א. הצריכה הפרטית תגדל ב-250, ההשקעות יגדלו ב-120 והייבוא יקטן ב-20.
 ב. הצריכה הפרטית תגדל ב-200, ההשקעות יגדלו ב-120 והגירעון בחשבון הסחורות והשירותים יגדל ב-20.
 ג. הצריכה הפרטית תגדל ב-250 וההשקעות יגדלו ב-120 ועודף הייצוא יקטן ב-20.
 ד. התוצר יגדל ב-400, ההשקעות יגדלו ב-150 והייבוא יגדל ב-20.
- (10) משק פתוח מצוי בפער דיפלציוני וידוע שיש גירעון בחשבון הסחורות והשירותים. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.6, הנטייה השולית להשקיע שווה 0.1 והנטייה השולית לייבא שווה 0.04. במשק מוטלים מיסים יחסיים בגובה 10% מהתוצר. הממשלה מגדילה את תשלומי ההעברה ב-100 ומממנת זאת ע"י הנפקת אג"ח לציבור ובמקביל גדל הייצוא ב-40. מכאן ש:
 א. הצריכה הפרטית תגדל ב-60, ההשקעות יגדלו ב-25 והייבוא יגדל ב-20.
 ב. הצריכה הפרטית תגדל ב-195, ההשקעות יגדלו ב-25 והגירעון בחשבון הסחורות והשירותים יקטן ב-30.
 ג. כל הטענות האחרות אינן נכונות.
 ד. התוצר יגדל ב-400, ההשקעות יגדלו ב-150 והייבוא יגדל ב-10.

(11) משק פתוח מצוי בפער דיפלציוני וידוע שיש גירעון בחשבון הסחורות והשירותים. הנטייה השולית לצרוך שווה 0.8, הנטייה השולית להשקיע שווה 0.1 והנטייה השולית לייבא שווה 0.1. הממשלה מגדילה את הוצאותיה ב-100 מיליון ₪ ומממנת זאת ע"י מיסים קבועים (תקציב מאוזן). מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית תקטן ב-80, ההשקעות יגדלו ב-10 והייבוא יגדל ב-10.
- ב. הצריכה הפרטית לא תשתנה, ההשקעות יגדלו ב-10 והגירעון בחשבון הסחורות והשירותים יגדל ב-10.
- ג. החיסכון הפרטי, החיסכון הציבורי והחיסכון הלאומי לא ישתנו.
- ד. טענות ב' וג' נכונות.

(12) משק פתוח מצוי בפער דיפלציוני וידוע שיש גירעון בחשבון הסחורות והשירותים. ידוע שהנטייה השולית להשקיע שווה לנטייה השולית לייבא. הממשלה מגדילה את הוצאותיה ומממנת זאת ע"י מיסים קבועים (תקציב מאוזן). מכאן ש:

- א. הצריכה הפרטית תקטן, ההשקעות יגדלו והייבוא יגדל.
- ב. הצריכה הפרטית לא תשתנה, ההשקעות יגדלו והגירעון בחשבון הסחורות והשירותים יגדל.
- ג. החיסכון הפרטי, החיסכון הציבורי והחיסכון הלאומי לא ישתנו.
- ד. שתי הטענות ב' וג' נכונות.

(13) משק פתוח מצוי באבטלה. להלן מספר טענות:

- א. אם הממשלה תחליט לסגור את המשק למסחר בינלאומי יגדל המכפיל הקיינסיאני במשק.
- ב. אם הממשלה תחליט לסגור את המשק למסחר בינלאומי יגדל התוצר במשק.
- ג. ככל שהנטייה השולית לייבא גדולה יותר, כך המכפיל הקיינסיאני גדול יותר.
- ד. עלייה במרכיב האוטונומי של הייצוא במקביל לעליה בצריכה הציבורית תקטין את הגרעון בחשבון הסחורות והשירותים.

(14) משק מצוי באבטלה. הנטייה השולית לצרוך, להשקיע ולייבא חיוביות. שר האוצר הציע לפתור את בעיית המיתון ע"י הגדלת צריכה הציבורית ב-100 ולממן זאת ע"י הטלת מיסים.

- א. התוצר יגדל באותה מידה בין אם המשק פתוח ובין אם הוא היה סגור.
- ב. הצריכה הפרטית וההשקעות ישתנו באותה מידה בין אם המשק פתוח ובין אם הוא היה סגור.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל וההשקעות יגדלו.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלות פתוחות:

(1) להלן פונקציות ההתנהגות של משק פתוח:

$$C = 1450 + 0.8Y_d \text{ - הצריכה הפרטית}$$

$$G = 1000 \text{ - הצריכה הציבורית}$$

$$T = 1000 \text{ - המיסים}$$

$$I = 300 + 0.1Y \text{ - ההשקעות}$$

$$X = 1150 \text{ - היצוא}$$

$$IM = 600 + 0.15Y \text{ - הייבוא}$$

$$Y_f = 12,000 \text{ - תוצר תעסוקה מלאה}$$

א. הציגו דו"ח מקורות ושימושים, תקציב הממשלה ודו"ח היווי הון (כולל פירוט חיסכון המשפחות, החיסכון הציבורי והחיסכון הלאומי/הכולל).

ב. איזה פער קיים במשק ומה גודלו?

ג. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י מכירת אגרות חוב לציבור. מהו הגידול הדרוש?

ד. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י הטלת מיסים קבועים. מהו הגידול הדרוש?

ה. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומקטינה לשם כך את המיסים המוטלים על הציבור. מהו הקיטון הדרוש במיסים?

ו. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את תשלומי ההעברה. מהו הגידול הדרוש?

ז. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ונותנת לפירמות תמריצים להגדלת ההשקעות. מהו הגידול הדרוש בהשקעות הפרטיות?

(2) להלן פונקציות ההתנהגות של משק פתוח:

$$C = 1000 + 0.6Y_d \text{ - הצריכה הפרטית}$$

$$G = 1500 \text{ - הצריכה הציבורית}$$

$$T = 1000 \text{ - המיסים}$$

$$I = 600 + 0.2Y \text{ - ההשקעות}$$

$$X = 1100 \text{ - היצוא}$$

$$IM = 600 + 0.05Y \text{ - הייבוא}$$

$$Y_f = 13,000 \text{ - תוצר תעסוקה מלאה}$$

א. הציגו דו"ח מקורות ושימושים, תקציב הממשלה ודו"ח היווי הון (כולל פירוט חיסכון המשפחות, החיסכון הציבורי והחיסכון הלאומי/הכולל).

ב. איזה פער קיים במשק ומה גודלו?

ג. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י מכירת אגרות חוב לציבור. מהו הגידול הדרוש?

ד. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י הטלת מיסים קבועים. מהו הגידול הדרוש?

ה. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומקטינה לשם כך את המיסים המוטלים על הציבור. מהו הקיטון הדרוש במיסים?

(3) להלן פונקציות התנהגות של משק סגור :

$$C = 2400 + 0.5Y_d \text{ - הצריכה הפרטית}$$

$$G = 1500 \text{ - הצריכה הציבורית}$$

$$T = 1000 \text{ - המיסים}$$

$$I = 600 + 0.1Y \text{ - ההשקעות}$$

$$Y_f = 9,000 \text{ - תוצר תעסוקה מלאה}$$

א. הציגו דו"ח מקורות ושימושים, תקציב הממשלה ודו"ח היווי הון (כולל פירוט חיסכון המשפחות, החיסכון הציבורי והחיסכון הלאומי/הכולל).

ב. איזה פער קיים במשק ומה גודלו?

ג. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומשנה לשם כך את הצריכה הציבורית בלבד. מהו השינוי הדרוש?

ד. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומשנה לשם כך את הצריכה הציבורית ואת המיסים באותו גודל. מהו השינוי הדרוש?

ה. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומשנה לשם כך את המיסים. מהו השינוי הדרוש?

ו. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומשנה לשם כך את תשלומי ההעברה. מהו השינוי הדרוש?

ז. הממשלה שוקלת לשנות את הביקושים ע"י שינוי הייצוא או הייבוא. אילו פעולות היא יכולה לבצע על מנת להשיג את מטרתה?

(4) להלן פונקציות התנהגות של משק פתוח :

$$C = 1500 + 0.7Y_d \text{ - הצריכה הפרטית}$$

$$G = 1350 \text{ - הצריכה הציבורית}$$

$$T = 500 \text{ - המיסים}$$

$$I = 500 + 0.1Y \text{ - ההשקעות}$$

$$X = 1200 \text{ - היצוא}$$

$$IM = 200 + 0.2Y \text{ - הייבוא}$$

$$Y_f = 11,000 \text{ - תוצר תעסוקה מלאה}$$

א. הציגו דו"ח מקורות ושימושים ודו"ח היווי הון (כולל פירוט חיסכון המשפחות, החיסכון הציבורי והחיסכון הלאומי/הכולל).

ב. איזה פער קיים במשק ומה גודלו?

- ג. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י מכירת אגרות חוב לציבור. מהו הגידול הדרוש?
- ד. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את הצריכה הציבורית ומממנת ע"י הטלת מיסים קבועים. מהו הגידול הדרוש?
- ה. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומקטינה לשם כך את המיסים המוטלים על הציבור. מהו הקיטון הדרוש במיסים?
- ו. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה ומגדילה לשם כך את תשלומי ההעברה. מהו הגידול הדרוש?
- ז. הממשלה שוקלת להגדיל את הביקושים ע"י הגדלת הייצוא או צמצום הייבוא. אילו פעולות היא יכולה לבצע על מנת לעשות זאת?

תשובות סופיות:

(1 א'	(2 ד'	(3 ג'	(4 א'	(5 ג'	(6 ג'
(7 ג'	(8 ב'	(9 ב'	(10 א'	(11 ד'	(12 ד'
(13 א'	(14 ד'				

שאלות פתוחות:

- (1 א. ראה סרטון. ב. דיפלציוני, 500. ג. $\Delta G = 500$. ד. $\Delta G = 2500$.
ה. $\Delta T = 625$. ו. $\Delta T = 625$. ז. $\Delta I = 500$.
- (2 א. ראה סרטון. ב. דיפלציוני, 250. ג. $\Delta G = 250$. ד. $\Delta G = 1250$.
ה. $\Delta T = 312.5$.
- (3 א. ראה סרטון. ב. אינפלציוני, 400. ג. $\Delta G = 400$. ד. $\Delta G = -800$.
ה. $\Delta T = 800$. ו. $\Delta T = 800$. ז. ראה סרטון.
- (4 א. ראה סרטון. ב. דיפלציוני, 400. ג. $\Delta G = 400$. ד. $\Delta T = 1333\frac{1}{3}$.
ה. $\Delta T = 571.42$. ו. $\Delta T = 571.42$. ז. ראה סרטון.